

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA V OSTRAVĚ
PEDAGOGICKÁ FAKULTA OSTRAVSKÉ UNIVERZITY
KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY

Přehled a charakteristika umělých lezeckých center v kraji Vysočina

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: Dalibor Pudich
Vedoucí práce: Mgr. Radim Kofránek

Ostrava 2012

PEDAGOGICAL FACULTY
DEPARTMENT OF PHYSICAL EDUCATION

Charakteristics of artificial climbing centers in the Vysočina region

BACHELOR THESIS

Author: Dalibor Pudich
Supervisor: Mgr. Radim Kofránek

Ostrava 2012

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Ostravě dne

.....

(podpis)

ABSTRAKT

Rok od roku na území České Republiky přibývá možností jak aktivním způsobem strávit volný čas. Jedním z nich je lezení na umělých stěnách, které je velmi oblíbené a každý rok si najde více příznivců. Cílem mé bakalářské práce je vytvořit přehled a základní charakteristiku center provozujících umělé lezecké stěny nebo bouldery v kraji Vysočina.

V teoretické části bakalářské práci také uvádím základní pojmy týkající se vybavení a bezpečnostních pravidel, což jsou informace, o kterých by měl mít návštěvník umělé lezecké stěny ponětí.

Praktická část je věnována aktuálnímu přehledu a popisu volnočasových areálů, provozujících lezecké stěny. Práci uzavírám tabulkou, kde jsou uvedeny všechny podstatné faktory charakterizující daná střediska. Tyto informace jsou získány prostřednictvím rozhovoru a zejména terénním šetřením.

Tuto práci jsem zpracoval do podoby katalogu a bude k dispozici na stránkách okresních informačních center Vysočiny a webech věnujících se lezeckým aktivitám.

Klíčová slova:

(region, volnočasové aktivity, umělé stěny, komparace, lezení)

ABSTRACT

From year to year in the Czech Republic as the options for an active way to spend free time is climbing on artificial walls, which is very popular and every year find more fans. The aim of my thesis is to create an overview and basic characteristics of centers conducting artificial climbing walls or boulders in the Vysočina region.

In the theoretical part of the thesis also introduce the basic concepts related to equipment and safety rules, which are information that the visitor should have a knowledge of artificial climbing walls.

The practical part is devoted to the description of the current review and leisure complexes carrying climbing wall. The work closes with a table, which lists all the essential factors characterizing certain centers. This information is obtained through interviews and field research in particular.

I compiled this work into the catalog and will be available at Vysočina district information centers and websites dedicated to climbing activities.

Keywords:

(region, leisure activities, artificial walls, comparison, climbing)

Poděkování

Chtěl bych poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce Mgr. Radimu Kofránkovi za pomoc, cenné rady, připomínky a čas, který mi poskytl při zpracování této práce. Dále chci poděkovat také provozovatelům lezeckých stěn za ochotu při poskytování potřebných informací.

OBSAH

ÚVOD	9
1 ZÁKLADNÍ POZNATKY	10
1.1 Kraj Vysočina.....	10
1.2 Územní a hmotné podmínky rozvoje cestovního ruchu v regionu.....	12
1.3 Sportovně-rekreační zařízení a služby	12
1.4 Volnočasové aktivity.....	13
1.4.1 Vliv sportovního lezení na tělesný rozvoj dětí	14
1.5 Lezení na umělých stěnách	15
1.5.1 Historie umělých stěn	16
1.5.2 Typy lezeckých stěn.....	17
1.5.3 Konstrukce lezeckých stěn.....	18
1.5.4 Opláštění lezeckých stěn.....	20
1.5.5 Struktury a chyty.....	22
1.6 Lezecké vybavení.....	23
1.6.1 Lana.....	23
1.6.2 Rozdělení lan	24
1.6.3 Výstroj.....	25
1.6.4 Obuv.....	25
1.6.5 Úvazky	26
1.7 Bouldering	28
1.8 Subjekty provozující umělé stěny	29
1.8.1 Školy, školní družiny a kluby	29
1.8.2 Střediska volného času.....	29
1.8.3 Areál sportu.....	30
1.8.4 Rekreační středisko	30
1.8.5 Dětská hřiště.....	30
1.9 Tvorba informačního materiálu.....	31
2 CÍL PRÁCE	32
3 METODIKA	33
3.1 Kritéria hodnocení vybraných lezeckých center	34
3.2 Kritéria zařazení do výběrového souboru	35

4	VÝSLEDKY	36
4.1	Lezecké centrum Wall street tendon Jihlava.....	37
4.2	Lezecká stěna ZŠ Evžena Rošického Jihlava.....	39
4.3	Lezecká stěna TJ Alpin Třebíč.....	40
4.4	Lezecká stěna ZŠ Švermova Žďár nad Sázavou.....	42
4.5	Lezecká stěna ZŠ Polička.....	43
4.6	Lezecká stěna Sportland Litohoř.....	44
4.7	Lanové centrum Pavouk.....	46
4.8	Rekreační středisko Březová.....	47
4.9	Areál sportu Bystřice nad Pernštejnem.....	49
4.10	TJ Sokol Leděč nad Sázavou.....	50
4.11	Bouldrovka Velké Meziříčí.....	52
4.12	Lezecká stěna ZŠ Wolkerova Havlíčkův Brod.....	53
4.13	Lezecká stěna Adrenalin Joy Tři studně.....	55
4.14	Sport hotel Hrotovice.....	56
	ZÁVĚR.....	59
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	60
	SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ.....	62
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	64
	SEZNAM TABULEK.....	65
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ.....	66

ÚVOD

Lezení je jedna ze základních pohybových dovedností člověka a prakticky od dětství člověk překonává jednu překážku za druhou. Už malé děti zdolávají strmé vertikály v podobě domácího nábytku, nebo stromů s ovocem, což jsou první krůčky k tomu, aby se z lezení stala velká záliba a oblíbená volnočasová aktivita. V dnešní době člověk přirozeně nikam šplhat nepotřebuje, ale rád se překonává a zažívá adrenalin, který je s lezením nepochybně spojen.

Každým rokem si tento sport získává více příznivců také díky tomu, že v České republice vznikají stále nová lezecká centra, která disponují umělými stěnami a velmi oblíbenými bouldery. Díky studiu na Ostravské univerzitě jsem se dostal k práci, kde jednou z hlavních činností byla práce s klienty na umělé lezecké stěně. Opravdu byl skvělý pocit sledovat, jak se překonávají, zlepšují a jak je to baví. Sám jsem si lezení poprvé vyzkoušel až v prvním ročníku na vysoké škole a když bylo na čase vybrat si téma bakalářské práce, dlouho jsem nerozmýšlel.

Zvyšující se zájem veřejnosti dal zelenou mnoha projektům a nyní je možností seznámení se s lezením celá řada. Pro veřejnost, či zájemce o tuto pohybovou aktivitu může být situace v této oblasti poněkud nepřehledná a není divu, neboť centra také nejsou nikde jednotně organizována. Marně jsem se pokoušel nalézt materiál, který by byl komplexní, aktuální a dostatečně vystihoval základní charakteristiky umělých lezeckých stěn a boulderů na Vysočině.

Nedostatek informací byl dalším důvodem a motivačním prvkem pro sestavení práce, která by mohla být pro veřejnost užitečnou pomůckou. Poskytuje základní teoretické znalosti o lezení na umělých stěnách a kompletní přehled center provozujících tyto subjekty. V základních poznátcích se věnuji také popisu a charakteristice regionu, na který se vztahuje cíl práce. Praktická část je věnována jednotlivým provozovatelům a jejich široké nabídce služeb. V dnešní době je veřejnost zvyklá, co se týče nabídky služeb vše porovnávat a vybírat si ideální možnosti podle svých potřeb a přání. Tento fakt vybízí ke transparentní komparaci, pro kterou jsem zvolil tabulku.

Doufám, že tato práce poslouží veřejnosti a zájemcům o lezení jako užitečný pomocník, se kterým si dobře vyberou z nabídky služeb. Cílem bylo vytvořit komplexní a aktuální informační materiál ve formě katalogu PDF, který bude k dispozici v informačních centrech okresních měst regionu Vysočina a na webech věnujících se lezeckým sportům.

1 ZÁKLADNÍ POZNATKY

1.1 Kraj Vysočina

Název Kraje Vysočina souvisí se skutečností, že se tento správní celek rozkládá na podstatné části Českomoravské vrchoviny, vyvýšené zvlněné krajiny mezi oběma historickými zeměmi České republiky. Ta dosahuje nadmořské výšky přes osm set metrů ve dvou výrazných masivech, Žďárských vrších na severu kraje a Jihlavských vrších na jihozápadě. Hlavní evropské rozvodí táhnoucí se podél bývalé zemské hranice dělí kraj na dvě téměř stejné části. Kraj Vysočina se rozkládá na ploše 6 796 km², celkový počet obyvatel je 513 195.

Obrázek č.1

Zdroj: Převzato a upraveno z webu www.novinky.cz

Zvlněná vrchovina, rozčleněná táhlými kopci a údolími, byla původně pokryta neprostupným pralesem. Generace lidí tuto část země proměnily v harmonickou kulturní krajinu, v níž se nachází množství lesů a hájků ale i pole, louky a pastviny. Každý potok je přehrazen řadou rybníků, které plní funkce od hospodářských přes rekreační až po krajínovorné.

Přírodní podmínky rozptýlily obyvatele Vysočiny do více než tisíce sídel, která jsou propojena hustou sítí silnic. Pro Vysočinu jsou charakteristické malé vesnice nepřilíš vzdálené od místního centra, jímž bývá klidné malé město se třemi až deseti tisíci obyvatel. Pouze ve čtyřech městech žije více než dvacet tisíc obyvatel, krajské město Jihlava dosahuje počtu padesáti tisíc. S rostoucí životní úrovní a mobilitou obyvatel lze čekat, že toto

uspořádání bude výhodou. Umožňuje využívat pozitiva venkovského bydlení a přitom zaručuje dostupnost městského centra.

Metropolí kraje je Jihlava, nejstarší horní město českých zemí, které patřilo ve středověku nejbohatším městům českého království, a to především díky těžbě stříbra. Rozkládá se po obou stranách bývalé zemské hranice mezi Čechami a Moravou.

Kraj je umístěn v dopravním i populačním středu země. Vysočinou prochází hlavní dopravní tepna České republiky dálnice D1. Historie zanechala na Vysočině množství památek, z nichž tři – historické centrum Telče, poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře u Žďáru nad Sázavou, Židovské město a bazilika sv. Prokopa v Třebíči – jsou zařazeny mezi světové kulturní dědictví UNESCO. Stopy dějin doplňují dílo člověka v krajině a dotvářejí její krásu. Přírodní bohatství kraje tvoří chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy, Železné hory, dále národní přírodní rezervace Mohelenská hadcová step, Velký Špičák a četné přírodní rezervace.

Výhodou Vysočiny je zachované čisté životní prostředí. Lze říci, že náš kraj je zdravým ostrovem mezi třemi aglomeracemi – pražskou, brněnskou a vídeňskou. I díky tomu se jako první z krajů České republiky stal členem organizace zdravých měst a regionů.

Vysočina je místem, kde se dá dobře žít, pracovat, podnikat a kam se dá přijet na návštěvu za poznáním a odpočinkem. (www.kr-vysocina.cz)

Obrázek č.2

Zdroj: Převzato a upraveno z webu www.hotel-ubytovani.com

1.2 Územní a hmotné podmínky rozvoje cestovního ruchu v regionu

CR má různé formy a druhy – různé nároky na územní vymezení regionů a destinací.

Region: územní celek vyznačující se společnou úrovní výskytu určitých znaků (atributů) nebo společnými procesy (vazbami).

Turistický region (region CR): jedním z typů regionů. Jde o oblasti, pro něž je typický určitý druh CR, který jednotlivé prvky dané oblasti spojuje, sjednocuje a zároveň odlišuje od ostatních regionů (rajonizace CR)

Destinace: je geografický prostor, který host volí jako cíl účasti na CR. Destinace je chápána jako místo s vhodnými atraktivitami ve spojitosti se zařízeními a službami CR, které si účastník CR zvolí pro návštěvu.

Destinační typ: je typ destinace, jehož hlavním zařazovacím kritériem je atraktivita CR s největší mírou návštěvnosti. Existují různé typologie. Jedna hlavní vymezuje 11 destinačních typů: lázeňský, přírodní, příbřežní, venkovský, městský, romantizující (hrady, zámky), horský, poutní, rekreační, příhraniční, atrakční (lidmi vytvořené atraktivity). (Indrová 2009)

1.3 Sportovně-rekreační zařízení a služby

Jsou budovaná jako součást ubytovacích zařízení nebo jako součást vybavenosti cílových míst cestovního ruchu. Slouží k využití volného času formou aktivního odpočinku.

Dělíme na dvě skupiny:

1. skupina - zařízení a hry, které nejsou závislé na přírodních podmínkách (kuželkárny, tenisové haly, kryté bazény, sport. haly, sauny, solária.).

2. skupina - zařízení, jejichž poskytování je podmíněné přírodními podmínkami s ohledem na letní nebo zimní sezonu. Letní sezona (bazén, hřiště na badminton, tenis, minigolf, golf, odbíjenou, běžecké trasy). Zimní sezona (kluziště, lyžařské běžecké trasy, lyžařské sjezdové tratě, sáňkařské dráhy, lanovky, vleky). Při budování sportovně rekreačních zařízení je nevyhnutelné dbát na zázemí: šatny, úschovny, hygienická zařízení). (Hesková 2006)

1.4 Volnočasové aktivity

Volný čas byl kdysi výsadou elity. Nedávné průzkumy dokázaly, že se v současnosti volný čas stává společným znakem mnoha lidí. Lidé byli už od počátků historie posedlí prací, jako prostředku obživy, ale nyní svou činnost mísí a zaměřují spíše na získávání volného času. (Pigram, Jenkins 2006)

Výše příjmů a množství volného času, který má člověk k dispozici se staly klíčovými proměnnými ovlivňujícími výši účasti na konkrétních rekreačních aktivitách. Tento fakt zjistili sociologové průběžnými průzkumy. Nedostatek času je nejčastější odpověď dotázaných, když byli tázáni, proč se nevyužijí širokou škálu možných aktivit, nebo proč nevěnují více času jejich oblíbené činnosti. Poměr volného času a práce závisí na mnoha proměnných a to zejména povolání, věk, pohlaví, rodinná situace atd. (Jenkins, Pigram 2003) Volný čas může být naplněn pohybovou i tělocvičnou aktivitou. Z pohledu reziduálního přístupu k volnému času je tělocvičná aktivita specifická pro volný čas, zatímco pohybová aktivita nás provází během celého dne. Převážně ve volném čase se můžeme věnovat tělocvičným aktivitám. Tělocvičné aktivity jsou nenahraditelnou náplní volného času. Podle Hrčky má tělocvičná aktivita ve volném čase 5 funkcí:

- **obnovuje tělesné a duševní síly**
- **vyvažuje jednostranné zatížení**
- **upevňuje zdraví**
- **umožňuje prohloubení a rozšíření sociálních aktivit**
- **poskytuje ušlechtilou zábavu**

Jelikož je tělocvičná aktivita zaměřena na člověka může přinášet její provozování za určitých podmínek regeneraci tělesné a duševní únavy, umožňuje vyrovnávání hypokinetického stavu v práci, zlepšuje zdatnost.

Tělocvičná aktivita může mít různé formy z hlediska její organizovanosti. Rozlišujeme 3 formy:

- **organizovaná forma**
- **částečně organizovaná forma**
- **neorganizovaná (spontánní) forma**

Tělocvičná aktivita, kterou můžeme zařadit mezi organizovanou formu, musí splňovat podmínku, že je vedená instruktorem, trenérem, učitelem, vychovatelem, rekreologem, animátorem. Organizované formy vytvářejí základ pro všechny rekreační tělocvičné aktivity.

Mohou být zabezpečované podnikem, zaměstnaneckou organizací, nebo specializované organizace, nabízející pravidelné organizované kurzy tělocvičných aktivit. (Fojtík 2003)

Jak využívat a naplňovat volný čas se mladý člověk musí učit v rámci své socializace. Výchova k účelnému využití volného času a jeho vhodné organizace je tedy součástí výchovně vzdělávacího procesu. Má-li volný čas plnit své poslání, je zapotřebí vytvářet podmínky a podporovat žádoucí aktivní činnosti, které mohou nabízet např. zařízení pro volný čas dětí a mládeže. (Pávková 2008)

1.4.1 Vliv sportovního lezení na tělesný rozvoj dětí

Pohybové nároky na děti jsou v dnešní době téměř nulové. Do školy děti vozí rodiče autem nebo městskou hromadnou dopravou, místo procházky nebo jízdy na kole. Žijeme v době, kde na všechno máme nejrůznější přístroje a téměř nic nemusíme vykonávat, nic nás nenutí k pohybu, všechno se dá koupit přes internet a dovézt až domů. Dříve si děti hrály venku na louce a fyzická aktivita byla součástí jejich každodenních činností a teď přijdou domů ze školy a sednou si k počítači a tam vydrží až do noci. Sportovní lezení klade nároky na celý pohybový aparát člověka, pohyby nejsou cyklické, rozvíjí se všechny svalové skupiny. Důležitou roli hraje rozvoj síly, pohyblivosti, vytrvalosti, nervosvalové koordinace, rovnováhy, rychlosti a také psychické nároky.

Jako každý sport má i lezení kladný přínos na oběhový a dýchací systém, a mimo to velmi dobře formuje lidské tělo rozvojem pohybové soustavy. K lezení v přírodě a horolezectví se neoddělitelně váže další fyzická námaha a ve výsledku tak můžeme považovat lezení za sport velmi komplexní, na kterém se podílejí všechny části pohybové soustavy a dochází tak k jejich přirozenému a vyrovnanému rozvoji. To vše posiluje zdraví jedince a zvyšuje kvalitu jeho života. (<http://horomedicina.cz>).

Lezení se mohou věnovat téměř všechny skupiny populace, není omezeno věkem ani hmotností, důležitá je jenom chuť do této aktivity. Omezením v této aktivitě, ale může být nějaké trvalé postižení pohybového nebo smyslového aparátu, ale v dnešní době se leze i s lidmi, kteří takovýmto postižením trpí.

Takové lezení musí probíhat pod dohledem instruktora, jenž je na to vyškolený. Tuto aktivitu je vhodné zařadit i do školní tělesné výchovy, kde by ji všichni zdraví žáci, bez akutních nebo některých chronických potíží, měli bez problémů zvládnout (<http://horomedicina.cz>).

S lezením je možné začít už mezi 4. a 5. rokem, vhodná je v tomto věku stěna s barevnými chyty a využívána spíš jako pozadí k jiným činnostem (dětem v tomto věku ještě chybí jemná motorika), v mladším školním věku (6–11 let) nastává největší rozvoj koordinačních schopností, v této době může stěna sloužit k různým hrám, děti mohou začít lézt s lanem, můžeme na ně přenést nějakou zodpovědnost. Je vhodné, aby si vyzkoušely co nejvíce činností. (www.horoftvs.cz).

„Výchova pomocí prožitků je chápána v různých souvislostech, např. jako:

- Výchova, ve které se účastníci střetávají se silnými prožitky v aktivitách, které v sobě obsahují určitý stupeň rizika a dobrodružství.
- Motivace mladých lidí k sebevýchově pomocí nevšedních zážitků.
- Návod na aktivní trávení volného času a překonávání jednotvárnosti všedních dnů.
- Překonávání hranic možností účastníků po stránce tělesné i duševní.
- Sebepoznávání, rozšiřování horizontů, pomoc při hledání místa ve světě.
- Prostor pro sociální učení, získávání sebedůvěry v sebe i ostatní lidi.
- Jedinečná možnost získávání společných prožitků ve skupině.“ (Neuman a kol., 1999, s. 39)

1.5 Lezení na umělých stěnách

Lezení může být sportem pro všechny. Bereme-li při lezení ohled na věkové fyziologické zvláštnosti, pak nemusíme mít žádnou obavu. Každý si najde svoji metu, kterou se snaží překonat, svůj cíl, kterého chce dosáhnout. Protože v lezení nerozhoduje jen síla svalů, ale také správná technika a koordinace, doplněné o dostatečnou mobilizaci fyzických i psychických sil, může být jedna lezecká cesta stejnou výzvou pro mladé i staré, pro silné i slabé. Při lezení totiž platí, že hrubá síla není zárukou úspěchu. Kdo u lezení přemýšlí, ušetří často spoustu sil a energie. A souhra všech detailů ovlivňuje celkový výsledek lezeckého snažení. Umělá stěna je jedním z prvních „horolezeckých“ terénů, které můžeme coby „začínající adepti“ navštívit. Je nejlépe dostupná veřejnosti, nejméně náročná na vybavení i na čas a je odolná vůči vrtochům počasí.

Lezení patří odpradáвна k základnímu pohybovému fondu člověka. Zaměstnáváme při něm čtyři ze šesti smyslů (zrak, sluch, hmat a smysl pro udržování rovnováhy). Lezení je (nebo alespoň dříve bylo) pro člověka pohybem přirozeným. Musíme se soustředit na každý krok a nasazovat všechny své síly, jinak nad námi „zvítězí“ gravitace a následuje pád. Najdeme-li

v sobě schopnost překonávat podobné výzvy, posilujeme tím důvěru ve své vlastní schopnosti.

Lezení na umělých stěnách je při zachování všech bezpečnostních pravidel bezpečným sportem. Pokud budeme používat správné vybavení, dodržovat bezpečnostní pravidla a zásady, může pro nás lezení být sportem bez zbytečného rizika. Budeme-li porušovat obecně uznávaná lezecká pravidla, chováme se nezodpovědně a velmi riskujeme. Lezení nás tedy nutí pracovat zodpovědně, být obezřetný při každém pohybu, nepolevovat v soustředění. Pak může být sportem s únosnou mírou rizika. Při nedodržení bezpečnostních pravidel a zásad se lezení stává sportem, při kterém hrozí zranění a v některých případech i smrt. (Vomáčko, Boštíková 2008)

V současnosti jedním ze sportů, tedy „her moderní doby“, je bez pochyb také lezení. Právě v něm lze dobře ukázat na funkci psychické i sociální složky sportu. Jestliže je lezení hrou pak je hrou drsnou, ale nádhernou. Žádné jiné hře není dáno, aby posuzovala lidi tak přísně i za cenu života. Žádné není dáno, aby starost o vítězství byla spojena se starostí o život kamarádů. Lezení může plně uspokojit touhu člověka po silných prožitcích. Neprovodíme ho ani pro užitek, ani z nutnosti, je „nevážné“ jako hra dětí. Proto ho prožíváme jinak než činnosti nutné, které musíme konat. Vše umožňuje také tvořivost, protože každý výstup je složité dílo, do něhož musíme vložit rozum a důvtip. Je zdánlivě nebezpečné, přináší napětí při řešení lezecké situace na každém kroku výstupu. Žádá sílu a zdatnost a v neposlední řadě dává svobodnou možnost volby cílů i partnerů. Na prvním místě je zde zastoupena radost ze sebeuplatnění z vlastní síly a dílčího úspěchu. (Procházka 1975)

1.5.1 Historie umělých stěn

Lezení na umělých stěnách není módní záležitostí poslední doby. První stěny a výcvik lezců jsou známy již ze středověku, kdy byli tzv. žebříkáři nasazováni k výstupům na hradby a tvořili velmi důležitou součást obléhajících vojsk. Umělé lezecké stěny hrály velmi důležité postavení ve výcviku armád. Velmi významná stěna vznikla v období druhé světové války v Paříži, kdy německá armáda zakázala vstup lezcům do Fontainebleau. Lezci lační po volnosti pohybu vyřešili svízelnou situaci po svém a postavili si pro své radovánky umělou stěnu.

V období druhé světové války vznikla umělá stěna postavená z kamenů poblíž města Seattle, ujal se pro ni název Schurmanova skála. O dalších stěnách víme až v poválečném období z anglického Leedsu. Velmi důležitou úlohu v rozvoji lezení sehrála lezecká stěna

v tělocvičně Uralského technického institutu v Jekatěrinburgu. Další stěny začaly vznikat v šedesátých letech, ale skutečný rozvoj lze sledovat až od počátku let osmdesátých. V České republice vznikla první stěna na konci osmdesátých let na pilíři nepostaveného mostu poblíž Brna. Skutečný rozvoj staveb nastal v druhé polovině devadesátých let. Dnes je v Čechách nespočet stěn, které vyhledává stále více lezců. (Vomáčko, Boštíková 2008)

Z odborníků v oblasti tělesné výchovy se šplhem pravděpodobně nejvíce zabýval František Smotlacha, první jmenovaný docent tělesné výchovy v českých zemích. Podstatná část jeho prací se věnuje lezení a šplhání, zvláště dvě publikace zevrubněji – Záliby člověka ve stoupání, šplhu a visu. Jejich vývoj a význam (1927) a Biologické základy záliby člověka ve šplhu a visu (1930). Smotlacha se zabývá podstatou zálib ve šplhu a visu. Snaží se nalézt pojítka mezi šplháním a lidskými atavismy. Hovoří dokonce o instinktech výškových, šplhových, a visových. Ve svých dílech prezentuje rozsáhlá měření k doložení svých závěrů. Z praktického hlediska považuje jednoduché výkony šplhu, stoupání a visu za důležitý prostředek tělesné výchovy přispívající v tělocviku mládeže k získání četných důležitých vlastností pro tělesnou a pohybovou zdatnost člověka, takže se tyto cviky jeví pro výchovu mládeže nezbytnými (1930). Smotlacha ovšem upozorňuje na nebezpečí jednostrannosti náradového tělocviku, kde se většina cvičení ve šplhu a visu odehrává a podporuje ostatní tělesné aktivity.

Na sokolské tradice využívání lezení a šplhání navázal Bohumil Kos. Ve své publikaci Lezení-šplhání (1960) shrnul lezecké aktivity na náradí a věnoval se částečně i jejich přínosu. Podle Kose je lezení činnost pro život potřebná a účelná. Vede k osvojování četných dovedností, ke zvýšení obratnosti, odvahy a sebedůvěry. Spolu s různými způsoby ručkování ve visech smíšených i prostých je lezení přechodem ke šplhání a průpravou pro zdolávání rozmanitých překážek a překážkových drah. O šplhání se vyjadřuje jako o velmi prospěšném cvičení, kterým cvičenci získávají pro život důležité návyky, rozvíjejí sílu a houževnatost. S Milošem Zapletalem pak sepsali knihu Cvičení v přírodě (1971), kde je představeno šplhání a lezení v přírodních podmínkách. (Baláš, Strejcová, Vomáčko 2008)

1.5.2 Typy lezeckých stěn

Lezecké stěny se postupem času přizpůsobily požadavkům lezců. V dnešní době jsou stěny součástí lezeckých obchodů, parků, škol sportovních hal, mohou být také zajímavou součástí prezentací různých firem.

1. Základní rozdělení stěn pro sportovní vyžití:

a) *bouldrovací stěny* slouží k tréninku, mají velmi převislé profily, dosahují maximální výšky 4 metrů, leze se na nich bez jištění lanem, padá se do dučen;

b) *velké stěny* dosahují větší výšky než 4 m, nutné je jištění lanem. Podle profilů je můžeme rozdělit na školní, komerční a závodní. Školní stěna má jednodušší profily (položeny, kolmý, mírně převislý, kouty, hrany atd.), komerční stěna poskytuje celé spektrum profilů a velké množství různě obtížných cest.

Závodní stěna má převážně převislé profily a pro lezení veřejnosti může být nevhodná. Pro závody se pak využívají velké komerční stěny, jen se upraví počet chytů a obtížnost cest.

2. Stěny, které tvoří součást firemních prezentací:

Dosahují výšky cca 6 metrů a nabízejí několik různých lezeckých cest. Lezci jsou jištěni lanem.

3. Stěny jako součást dětských hřišť:

Jsou určeny hlavně dětem, malé stěny mohou být součástí systému prolézaček. Na obou těchto stěnách se leze bez jištění lanem.

4. Stěny jako součást lezeckých obchodů:

Často se jedná o dekoraci prodejny, ale částečně jsou tyto stěny využívány pro zkoušení obuvi, sedacích úvazků, karabin atd. Jedná se o malé stěny o výšce zhruba 2,5 m, které jsou brány jako spíše propagační.

1.5.3 Konstrukce lezeckých stěn

V současnosti existuje několik základních typů lezeckých stěn:

1. Konstrukce z dřevěných hranolů a fošen. Nejčastěji používaná konstrukce pro bouldrovací nebo malé stěny. Nevýhodou je obtížné vytváření zaoblených profilů.

Obrázek č. 3 – dřevěná konstrukce

Zdroj: převzato a upraveno z webu <<http://www.lezeckesteny.cz/>>

2. Konstrukce z perforovaného profilu, u nás první používané konstrukce. Jedná se o montovanou stavbu. Nevýhodou je vysoká pracnost a v současné době i cena.

Obrázek č. 4 – montovaný perforovaný profil

Zdroj: převzato a upraveno z webu <<http://www.lezeckesteny.cz/>>

3. Konstrukce z jacklových profilů. Nejpoužívanější materiál pro výrobu velkých lezeckých stěn, spojuje se svařováním.

Obrázek č. 5 – svařované profily

Zdroj: převzato a upraveno z webu <<http://www.lezeckesteny.cz/>>

4. Betonové stěny jsou tvořeny z pohledového betonu a v mnohých případech natřeny veselými barvami. Najdeme je především na venkovních dětských hřištích.
5. Dřevěné kůly. Konstrukce těchto stěn se používá jako součást lanových překážkových drah. (Vomáčko, Boštíková 2008)

1.5.4 Opláštění lezeckých stěn

V našich podmínkách se většinou na lezecké stěny používá hlavně **překližka**. Odtud plyne přezdívka „překližkáři“, kterým přírodní lezci častují lezce na umělých stěnách. Překližka má však v našich podmínkách řadu výhod. První, asi nedůležitější, je pořizovací cena. Pro povrchovou úpravu překližky se užívá pískování a disperzní nátěr. Další možností je opláštění z listované dřevotřísky obchodním označení DTD nebo OSB. Tyto materiály jsou směsí hoblin a lepidla. Jejich pořizovací cena je ještě nižší, ale bohužel je vykoupena výrazně

horšími mechanickými vlastnostmi, zvláště u DTD desek. U těchto se doporučuje volit silnější desky 22mm a více.

Obrázek č. 6 - překližka

Zdroj: převzato a upraveno z webu <<http://www.lezeckesteny.cz/>>

Laminátové desky se v Česku používají jen málo, především díky výrazně vyšší pořizovací ceně. Na nově vzniklých stěnách můžeme laminátové profily vidět namontované. Kvalitní desky věrně imitují skalní terén, avšak na úkor omezené možnosti stavby nových cest. Už na pohled je patrné, že je téměř k nerozeznání od skutečné skály. Nebývá tak častá kvůli vysokým nákladům. (Vomáčko, Boštíková 2008)

Obrázek č. 7 – laminátové desky

Zdroj: Převzato a upraveno z webu: www.lezeckesteny.cz

1.5.5 Struktury a chyty

Při výrobě opláštění můžeme vytvořit na deskách tzv. struktury. Jsou to reliéfy vyrobené z plastobetonu, které mají co nejvíce napodobit skalní povrch. Jedinou nevýhodou struktur je jejich stálost, z čehož vyplývá, že jakmile je někde vytvoříte, nelze je přemístit. Výrobci v dnešní době disponují velkými množstvími přídavných tvarů, které nahrazují stálé struktury. Mohou to být přídavné hrany, boule apod.

Lezecké chyty mají imitovat skalní útvary a umožnit lezcům zdravý a bezpečný pohyb na lezecké stěně. Doba, kdy se věrně kopírovaly skalní chyty je už za námi. V současnosti dává mnoho výrobců přednost výrobě chytů, na kterých se dá dobře trénovat a při intenzivním lezení se nepoškozují klouby a šlachy prstů. Různorodost chytů je dána nápaditostí výrobce. Někteří výrobci čerpají inspiraci pro výrobu chytu přímo ve skalních

terénech. Chyty mohou být jednostranné, vícestranné a mít různou velikost. Vyrábí ze se dvou základních materiálů, kterými jsou polyester a plastbeton.

Chyty dělíme na:

1. *Externí chyty* – častější, jednoduchá montáž, lezci podle nich snadněji vyhledají cestu.
2. *Interní chyty* – nevystupují ze stěny, ale jsou zapuštěné, lépe imitují skalní lezení. Uchycení je zabezpečeno „účkem“, ve kterém je navařena matka, díky které se připevní ke stěně.

Dále podle velikosti:

- Micro – nejmenší chyty
- XS – spíše stupy, nebo velmi malé chyty
- S, M, L, XL – označení chytů dle velikosti
- Speciální chyty

(Vomáčko,Boščíková 2008)

1.6 Lezecké vybavení

1.6.1 Lana

Lano je základem i symbolem lezeckých technik. Je neodmyslitelným průvodcem lezce. S trochou nadsázky je označováno za pupeční šňůru spojující lezce se životem. Je také úzce spjato s přátelstvím lezců. Na skalách nebo umělých stěnách to nemusí být pravidlem, ale při velkých výstupech nebo na horách se dva lidé, kteří se spojí jedním lanem, spojují mnohem hlubším poutem. Partnery na jednom laně kromě samotného lana spojuje i důvěra, spolulezci se musí dobře znát a vztah mezi nimi se prohlubuje s každou překonanou cestou, s každým neúspěchem, ústupem i sestupem po úspěšném výstupu. V jednolanové technice je to podobné, první z lezců staví lanovou cestu a ti, kteří jdou za ním, plně spoléhají na její bezpečnost. Lano se proto mezi lezci stává symbolem přátelství. Z toho také plyne vztah k samotnému lanu, o které lezci obvykle velmi pečují.

Lana mají stěžejní význam jako prostředek jištění či zdolávání vertikálních stupňů a obecně všech úseků, jejichž průstup by byl bez jištění velmi nebezpečný. V horolezecké praxi je lano

určeno převážně k jištění, popřípadě zachycování pádů. Ve speleoalpinismu, jednolanové technice a záchranářství tvoří obvykle permanentně nosný element. V horolezectví se při vertikálním pohybu směrem vzhůru používá lana ve výjimečných případech, zatímco při jednolanové technice je na něm lezec zavěšen trvale – lano se tedy stává jakýmsi „dopravním prostředkem“ nebo „dopravní cestou“, bez níž není průstup vertikálou možný. Je tedy zjevné, že na lana jsou kladeny značně odlišné požadavky.

1.6.2 Rozdělení lan

Lana lze rozdělit podle užitého materiálu, konstrukce a chování při zatížení. Podstatné je především dělení podle chování při zatížení, ovlivňované elasticitou výchozího materiálu, konstrukcí jádra, opletu a chemickou či tepelnou úpravou vláken. Podle těchto vlastností dělíme lana na **dynamická** a **statická**. Za statická lana jsou považována taková lana, jejichž průtažnost při statickém zatížení hmotnosti 100 kg nepřesahuje 5 % jejich délky. Průtažnost dynamických lan se při stejném zatížení pohybuje od 5 % do 15%, opět závisí na vlastnostech daného materiálu a na konstrukci.

1) Dynamická lana

Mají průtažnost 5 - 15 % (pro lezecké účely obvykle okolo 8 %), jsou určena pro horolezectví. Při jejich výrobě je snaha o maximální pevnost a pružnost – odolnost proti rázovým silám. Jsou určena zejména k zachycení lezce při pádu, kdy pohlcují pádovou energii až do úplného zastavení. Ve speleoalpinismu se užívají jen okrajově, při jištění průstupu v jinak než horolezecky nepřístupných partiích jeskyní, horolezeckém výstupu na cestě k vysoko umístěným jeskynním vchodům, u pomocných jisticích smyček a k jištění při pohybu vysokohorským či ledovcovým krasem. Dynamická lana můžeme dále rozdělit na „málopádová“ a „mnohopádová“.

Na dynamická lana určená pro lezecké účely se vztahuje závazná evropská norma EN 892 (v ČR platí „harmonizovaná“ norma ČSN EN 892). V některých detailech přísnější norma UIAA je pro výrobce dobrovolná, chtějí-li však lano označit prestižní známkou UIAA, musejí lana testovat podle norem UIAA 101.

2) Statická lana

Jejich průtažnost je nepřesahující 5 %. Používají se především pro speleologické a záchranářské účely a pro práce ve výškách. U těchto lan je žádoucí co nejmenší průtažnost,

neboť zejména při zdolávání hlubokých vertikál působí podélné pružení dynamického lana značné problémy – čím pružnější je lano, tím větší je amplituda kmitavého pohybu, který lezec nedobrovolně vykonává. Tento jev je nejen nepříjemný, ale i velmi nebezpečný.

V současnosti výrobci přistupují k výrobě zajímavých kompromisů v podobě lan zapletených z vláken statických i dynamických. Při běžném režimu lano pracuje jako statické dokud nedojde k zachycení pádu. Následně dojde k přetržení statických vláken. Nevýhodou těchto lan že po zachycení pádu se lano stává dynamickým. Jinou specialitou jsou lana tzv. superstatická jejichž průtažnost se pohybuje okolo 2 %, po kterých se můžete procházet jako po ocelovém laně. (Frank, Kublák a kol. 2007)

1.6.3 Výstroj

Pokud jde o oblečení, horolezectví neklade v tomto ohledu na lezce žádné zvláštní požadavky. Hovoříme – li o lezení na umělých stěnách, velmi záleží, jestli se jedná o tzv. indoor nebo outdoor. Při outdooru musíme vrstvy přizpůsobit aktuálním povětrnostním podmínkám, ale zároveň bychom si v oděvu měli udržet dostatečnou pohyblivost, na kterou si lezení klade poměrně vysoké nároky. Jedná – li se o indoor lezení postačí jakýkoliv sportovní oděv.

Přilby

Horolezecká přilba je sice výhodou nicméně u lezení na umělých stěnách, až tak nezbytná není. Je potřebná zejména při lezení na skalách, kde je vysoké riziko padajícího kamení. Vyrábějí se z různých materiálů od plast až po laminát. Jakmile ovšem taková helma absolvuje jakýkoli silnější náraz, bývá velmi často deformovaná a nemusí to být na první pohled patrné. Takto poničenou helmu nepoužívejte a raději ze svého vybavení vyřaďte. Při výběru nové přilby dbejte, aby dobře pokryla celou vaši hlavu a částečně i zátylek.

1.6.4 Obuv

Lezení na umělé stěně i jakékoliv skále velmi usnadňují. Jejich zvláštní, netvarovaná gumová podrážka úzký profil vrchní části boty zaručují precizní stání i na malých stupech, které se zdají velmi nestabilní.

Pro začátečníky se všeobecně doporučuje volit středně tvrdou botu podrážkou. Ty se vyznačují vysokou tvrdostí a stabilitou hran, což lze jednoduše otestovat zmáčknutím

boty podélně i po stranách. Měkkou botu lze doporučit lezci, který velmi dobře ovládá techniku nohou.

Obuv dělíme na:

- **Kotníkové lezečky**

Zpevňují a kryjí kotníky, a poskytují tak větší ochranu při lezení spár či na delších výstupech, a jsou také dobrým řešením pro zlézání suťovišť či žlebů. Malou nevýhodou u tohoto typu lezeček je, že mírně omezují pohyb hlezna a tím pádem lezec nohou nedosáhne na vzdálenější stupy. Užívají se na dlouhých stěnách, kdy výstupy trvají i den, což se samozřejmě netýká umělých lezeckých stěn.

- **Nízké lezečky**

Umožňují téměř neomezený pohyb a jsou dobrou oporou na malých lištách a ideálně se hodí například k zaháknutí paty.

- **Baletky**

Jedná se o lezeckou obuv, která vám zajistí maximální pohodlí a flexibilitu. Zároveň představují nejlevnější možnou variantu a jejich výhodou je že se dají vyzout přes patu, což při jištění ocení každý lezec. Nevýhodou je, že nejsou příliš vhodné pro začátečníky z důvodu vysoké citlivosti a měkkosti boty. (Long 2007)

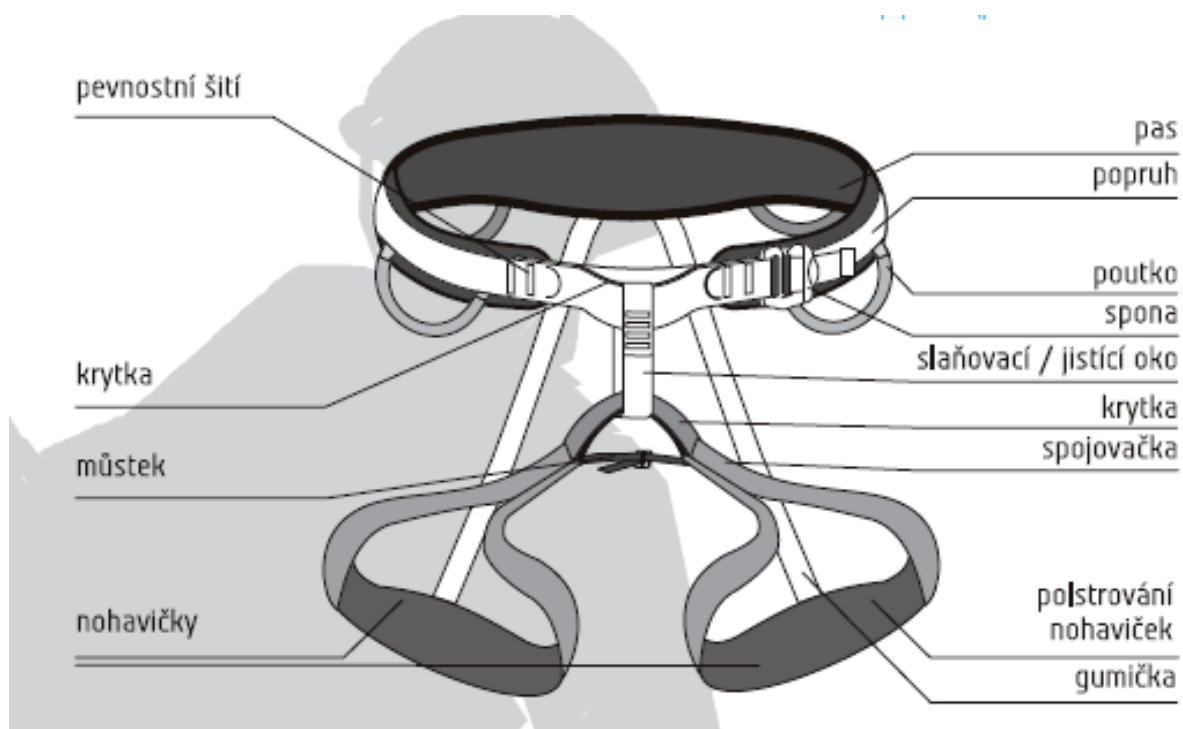
1.6.5 Úvazky

Úvazek představuje nezbytný styčný bod mezi horolezcem a lanem. Původně se jednalo pouze o opasek. Byl jednoduchý, lehký avšak měl jeden podstatný nedostatek a tím byla naprostá absence nohavic a tak lezci po pádu a zavěšení do lana hrozilo další nebezpečí v podobě zadušení. V současné době se jako standardní typ úvazu užívá tzv. sedák. Správný výběr sedáku je také velmi důležitý, hmotnost lezce musí být rovnoměrně rozložena mezi nohavice a pas. Nejvhodnější je když se jednotlivé části sedáku dají jednotlivě nastavovat a lezec si utahení nastaví podle vrstev oblečení. Oka na připevnění materiálu jsou neocenitelnými pomocníky, ale zkontrolujte, zda jsou umístěna dostatečně v přední části sedáku, protože někteří výrobci nechávají značný prostor úvazkové přezce a to je důvodem

proč odsouvají tato oka do zadních částí úvazku. Děti a lidé vyššího věku a hmotnosti by měli lézt v celotělovém úvazu, což je kombinace prsního a sedacího úvazu. (Long 2007) Lezecké úvazky podléhají normě ČSN EN 361 - Osobní ochranné prostředky proti pádům z výšky – Zachycovací postroje; a ČSN EN 12277 Horolezecká výzbroj – Navazovací úvazky – Bezpečnostní požadavky a zkušební metody

Obrázek č. 8 – sedací úvazek (nejužívanější)

Zdroj: Metodická příloha časopisu Pohyb je život dostupné z webu www.caspv.cz

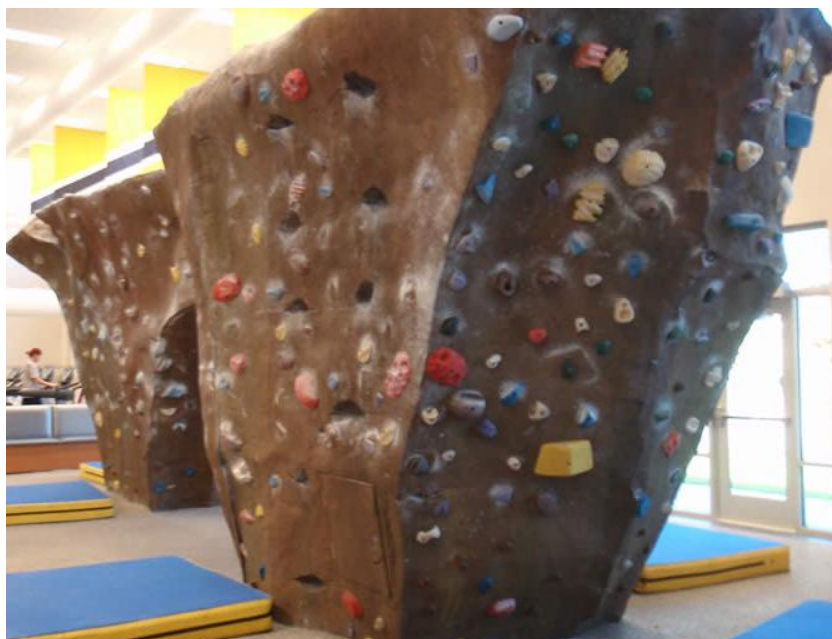

1.7 Bouldering

Jak už napovídá samotné slovo boulder, což v překladu znamená balvan, nejedná se o lezení ve výškách, nýbrž pouze do výšky seskoku. Velkou výhodou boulderingu je, že lze provozovat individuálně a lezec nepotřebuje jištění. I když je bouldering relativně bezpečný, patří k němu vždy bezpečnostní opatření. Ty se odvíjejí především od výšky seskoku. I seskoky z malé výšky v nevhodném terénu mohou skončit velmi bolestivě. Při seskakování platí, že bychom se měli vyvarovat nekontrolovaných pohybů. Při lezení, kdy se trup dostává níže než nohy je téměř nezbytná (podle typu duchny) pomoc druhého lezce který pouze chytáním zabrání dopadu na hlavu.

Bouldering ve skupině nebo ve dvojici je společensky zajímavý druh boulderingu. Lezci se nechávají záměrně nebo spontánně inspirovat jeden druhým. Díky vzájemné stimulaci a pomáhání může výrazně stoupnout odhodlání podávat výkony. (Winter 2007)

Obrázek č. 9 – indoor boulder

Zdroj: převzato a upraveno z webu <http://www.utc.edu>

1.8 Subjekty provozující umělé stěny

Rekreační činnosti bývají často vyplněny pohybovou aktivitou jako kompenzace nedostatku pohybu ve škole, či zaměstnáním. Smyslem rekreace je zejména znovunabytí fyzickými a psychickými silami. Provozování umělých lezeckých stěn se rozmohlo natolik, že je dnes provozuje celé spektrum rekreačních zařízení a široké veřejnosti může činit problém zorientovat se v nabídce služeb.

1.8.1 Školy, školní družiny a kluby

Tato výchovná zařízení jsou nepochybně jedny z nejdůležitějších forem výchovy a péče o děti zaměstnaných rodičů v průběhu školního roku a podle potřeby i o prázdninách. Školní družiny jsou určeny žákům od 1. do 5. třídy a školní kluby pro žáky od 6. do 9. třídy. Obsah činností se může den ode dne lišit, neboť nelze využít celé široké spektrum činností za jedno odpoledne. Nejvíce nás ovšem zajímají rekreační činnosti spojené s pohybem a zejména lezením. Školní družiny a kluby jsou zřizovány podle zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a řídí se vyhláškou MŠMT ČR Č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech. Nevýhodou u těchto subjektů bývá nemožnost využití služby veřejností. Každým rokem se mnoho škol uchyluje k uvolnění nemalých částek na výstavbu. Jednou z nich je například ZŠ Wolkerova v Havlíčkově Brodě, kde byla stěna slavnostně otevřena 1. 2. 2005 a stala se zde velmi navštěvovanou.

1.8.2 Střediska volného času

Středisky pro volný čas dětí a mládeže jsou domy dětí a mládeže a stanice zájmových činností (dále DDM). DDM jsou zřizovány jako jedna z možných forem středisek pro volný čas dětí a mládeže ze zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů. Jejich posláním je naplňovat rekreační a výchovně-vzdělávací funkci širokou zájmovou působností. Jinou formou jsou již stanice zájmových činností, které jsou specializované jen na konkrétní činnosti. Součástí takovýchto středisek bývají také lezecké stěny spíše ve formě venkovních. (Pávková 2008)

Dále zde působí také střediska volného času, která nejsou součástí DDM, nabízející mnoho forem činností. Tyto organizace se nazývají **středisky zájmových činností** dle zákona

č. 564/1990 a jsou specifické v tom, že se specializují na určitou oblast činností či výchovy (např. enviromentální) soustředící se na určitý mikroregion a bývají v úzké spolupráci s radnicemi a školskými zařízeními v okolí. Děti mají možnost provozovat pravidelnou zájmovou činnost chodit do kroužků, klubů nebo kurzů. Mnoho zájmových středisek také provozuje lezecké stěny a vedou lezecké kroužky.

1.8.3 Areál sportu

Jedná se o komplex volně přístupných sportovišť vybavených sportovními halami, lezeckými stěnami, bazény, posilovnami, bowling parky, squashovými a tenisovými kurty a mnoha dalšími možnými typy sportovišť. Tyto areály seznamují klienty se svými předpisy a provozními řády. Součástí bývají odpočinková centra s wellness, saunou a masáží. Velmi rozsáhlý a komplexní, co se týče nabídky služeb a zázemí je např. areál sportu v Bystřici nad Pernštejnem.

1.8.4 Rekreační středisko

Tato střediska nabízejí kromě ubytování a stravování také široké spektrum možností rekreace a to v různých formách. Většinou se středisko specializuje na určitý typ rekreace například podle období (zimní, letní, horské, u vody atd.) Aktivní odpočinek může zahrnovat individuální nebo týmovou aktivitu kde je zapotřebí hřiště nebo nějakého speciálního vybavení. Pasivní odpočinek nic podobného nevyžaduje a není fyzicky náročný. Mimo zajímavou nabídku aktivit nabízejí také služby jako sauny, masáže, wellness, bowling, restaurace. Využívání aktivního odpočinku a nabídky služeb vede k upevňování fyzického i duševního zdraví účastníků a také napomáhá rozvíjet místní hospodářství a ekonomiku. Cílovou skupinou je široká veřejnost, firmy, školy. Tato střediska také připravují speciální program, dle žádosti klientů např. zařadí do programu více lezeckých aktivit. (www.epa.gov)

1.8.5 Dětská hřiště

V dnešní době dětská hřiště vyplňují prostory mezi paneláky, domy a obytnými zónami. Tato hřiště disponují různými prolézačkami, skluzavkami, houpačkami a čím dál více také nízkými lezeckými stěnami. Atrakce musí splňovat bezpečnostní požadavky, aby nedocházelo k nehodám. Hřiště by mělo být jasně vymezeno, za děti zodpovídá dospělý doprovod. Měly by být označeny bezpečnostními pokyny, jak správně hřiště užívat a pro

jakou věkovou skupinu dětí jde v souladu s nařízením vlády č.173/1997 Sb., v platném znění. Hlavní normou pro zřizování, provoz, kontrolu a údržbu je norma ČSN EN 1176-7 o dětských hřištích. Pokud jde o lezení na malých umělých stěnách je doprovod a dohled u malých dětí téměř nezbytný.

1.9 Tvorba informačního materiálu

Při tvorbě finální podoby informačního materiálu jsem využil informace nabyté studiem literatury, terénním šetřením a ostatní již výše zmiňované metody. Postupně jsem se dopracovával k výsledkům a bylo potřeba přehledovému materiálu dát určitou, veřejně šiřitelnou formu. Konečný přehled všech lezeckých center a klíčové faktory srovnávání by pro veřejnost, či potencionální klienty měly být věcné a srozumitelné, což je hlavním cílem mé práce. S informačními materiály v jakékoli formě se v současné době lidé setkávají dnes a denně. Mají mnoho podob, ale nejčastěji užívané jsou letáky, prospekty, brožury, katalogy, firemní kalendáře, webové stránky, televize. Rozhodl jsem se využít katalogovou verzi, která by obsahovala základní informace a zejména výsledky mé bakalářské práce a tuto verzi v PDF ponechat volně ke stažení na webových stránkách okresních měst a webech věnujících se lezeckým aktivitám.

Výhody katalogu:

Informace jsou stručné a obsahují pouze údaje důležité pro klienty. Jednoduchý přehled sortimentu usnadňuje výběr v nabídce. (Křížek, Crha 2003)

2 CÍL PRÁCE

Každým rokem na území České Republiky přibývá možností jak aktivním způsobem strávit volný čas. Jedním z nich je lezení na umělých stěnách, které je velmi oblíbené a každý rok si najde více příznivců. Tito zájemci sice mají možnost vyhledat si provozovatele pomocí webu, ale dostupné informace nejsou komplexní a těžce se v nich člověk zorientuje. Cílem mé bakalářské práce je vytvořit přehled a základní charakteristiku center provozujících umělé lezecké stěny nebo bouldery v kraji Vysočina. Tento materiál by měl být užitečnou pomůckou pro zájemce a usnadnit jim výběr pro ně ideálního provozovatele lezecké stěny. Konečnou formou informačního materiálu by měla být brožura ve formátu PDF volně ke stažení na webech věnujících se lezeckým aktivitám a v informačních centrech regionu.

Úkoly vyplývající z cíle:

- studium odborné literatury
- lokalizace lezeckých stěn
- výběr kritérií týkající se základní charakteristiky lezeckých stěn
- sběr informací terénním šetřením a rozhovory s provozovateli
- vytvoření přehledu se základními charakteristikami lezeckých stěn
- přehled poznatků z literatury a jejich souvislosti s poznatky z praxe
- vytvoření informačního materiálu

3 METODIKA

Vůbec prvním a nejdůležitějším krokem bylo seznámení s danou problematikou prostudování literárních a odborných zdrojů. Poté jsem se na základě takto získaných poznatků určil podle jakých kritérií lezecké stěny posuzovat a jaké charakteristiky jsou určovány. Následně jsem využil vyhledávání na internetu a metodu terénního šetření a sestavil kompletní přehled subjektů provozujících umělou stěnu nacházejících se územně správním celku Vysočina. Dle zvolených kritérií jsem stěny sledoval a zaměřoval se na jednotlivé parametry. Údaje o těchto konstrukčních vlastnostech stěn jsem získával prostřednictvím rozhovoru s provozovateli a na základě terénního šetření. Výsledný materiál jsem upravil na stručný přehled ve formě PDF souboru, který bude k dispozici na webech věnujících se lezeckým aktivitám.

Ke zpracování materiálu jsem využil těchto metod šetření:

1. Terénní šetření

Tato metoda spočívá ve sběru informací v terénu. Využil jsem jí především pro doplnění informací, které se nepodařilo získat na webu ani rozhovorem s provozovateli.

2. Metoda rozhovoru

Využil jsem tuto metodu zejména ve fázích, kdy bylo potřeba zjistit konstrukční parametry jednotlivých stěn. Rozhovorem s provozovateli byly konstruovány tak, aby nebyl problém aktualizovat jakékoli informace o daných centrech, doplnit, či upravit údaje již obsažené v praktické části mé práce. Doplnkově byl u některých z provozovatelů rozhovor veden i s účastníky areálu. Rozhovory probíhaly formou osobní komunikace, elektronické pošty a telefonicky.

Klady a zápory uvedené metody

Klady: Přímý kontakt s provozovatelem, vzájemné porovnávání jednotlivých center, ověření informací získaných z internetu

Zápory: Proměnlivost některých informací, nedostatečná informovanost některých provozovatelů o dané problematice a z toho vyplývající neschopnost odpovídat na některé otázky.

3. Metoda explorativní

„V explorativní fázi se očekává připravenost změnit a přezkušovat své názory, představy a koncepce o studované oblasti. Cílem je vytvoření obsáhlého a přesného obrazu. Explorativní výzkum má být kreativní, flexibilní a zohledňovat všechny neočekávané jevy.“ (Hendl 2005)

4. Metoda analytická

Zpracování sesbíraných dat, využití výše uvedených metod a vytvoření informačního materiálu. (Švaříček, Šed'ová 2007)

3.1 Kritéria hodnocení vybraných lezeckých center

Hlavní aspekty hodnocení a komparace jednotlivých lezeckých stěn

a) provozní informace:

otevírací doba: přehled otevíracích hodin a dní v týdnu, ve kterých je lezecká stěna v provozu.

cena: cena jednotlivých vstupů, cena permanentek a slevy

b) lezecké stěny:

typy konstrukce: dřevěné hranoly, jacklový profil, perforovaný profil

typy opláštění: překližka, laminát, beton

kapacita centra: maximální možný počet současně lezoucích návštěvníků lezecké stěny

parametry stěny: výška stěny, množství cest

nácvik jištění: způsob nácviku jištění lezce.

c) materiální zajištění lezce:

jistící materiál: prostředky technického zajištění a jištění lezce ve výšce.

použití výstroje: úvazek - jeho typ, ochranná přilba, spojovací prostředky.

d) zázemí pro návštěvníky:

hygienické zařízení, šatna - úschova odložených věcí, parkoviště, občerstvení, oplocení areálu.

e) kontaktní údaje:

adresa, kontaktní osoba, místo, GPS, telefon

3.2 Kritéria zařazení do výběrového souboru

Při vyhledávání a výběru nejvhodnějších center, provozujících umělé lezecké stěny jsem se řídil následujícími kritérii tak, aby pro zájemce vznikl užitečný a výstižný přehled.

- Subjekt provozuje lezeckou stěnu
- Stěna je provozována v obci spadající do regionu Vysočina
- Charakteristika stěny
- Dostupné provozní informace
- Lezecké aktivity jsou přístupné široké veřejnosti všech věkových skupin
- Použití certifikovaných materiálů pro zajištění bezpečnosti
- Návštěvníkům je k dispozici kvalifikovaný personál
- Využití služeb je zpoplatněno

4 VÝSLEDKY

Veškeré podrobnější informace o jednotlivých centrech naleznete v následující kapitole. Údaje použité v praktické části bakalářské práce jsou aktualizovány k prosinci 2012 a úpravy či změny, které byly uskutečněny po tomto datu, jsou k nalezení na webových stránkách jednotlivých subjektů.

Obrázek č. 10 – Lokalizace subjektů provozujících lezeckou stěnu
Zdroj: převzato a upraveno z webu www.hotel-ubytovani.com

1. Jihlava

- Wall street tendon

- ZŠ Evžena Rošického

2. Třebíč – ZŠ Benešova, TJ Alpin

3. Žďár nad Sázavou

4. Polička

5. Litohoř

6. Humpolec

7. Březová

8. Bystřice nad Pernštejnem

9. Ledec na Sázavou

10. Velké Meziříčí

11. Havlíčkův Brod

12. Hrotovice

13. Tři studně

4.1 Lezecké centrum Wall street tendon Jihlava

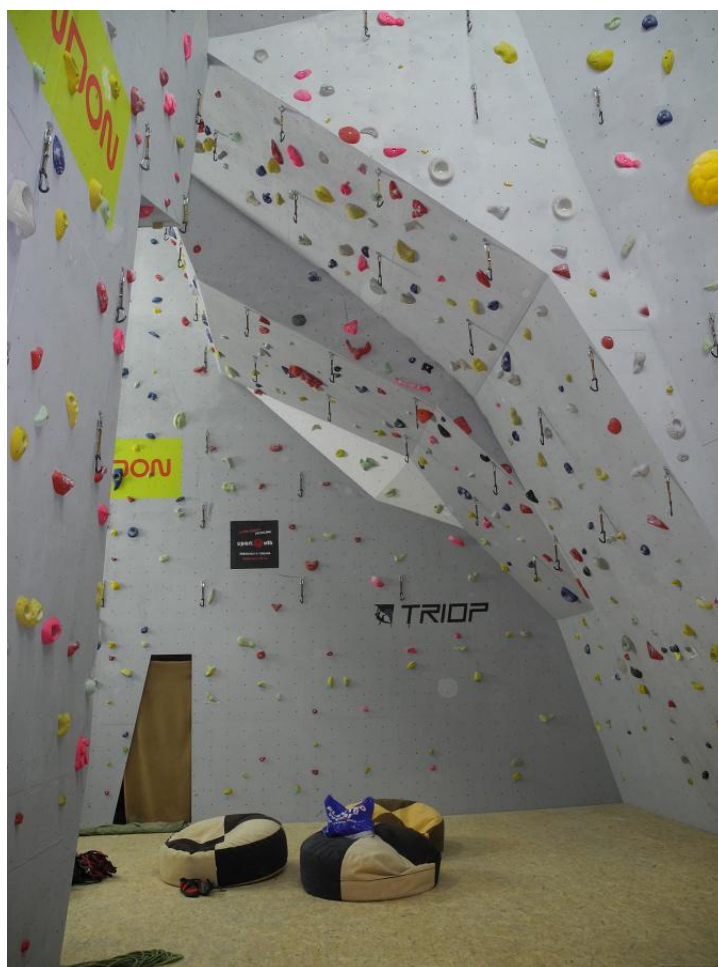
Lezecké centrum Wall street Tendon v Jihlavě bylo postaveno společností Trek team v.o.s, v období květen – říjen 2012. Nachází se ve staré kotelně bývalého Motorpalu. Jedná se o unikátní technické řešení rekonstrukce staré průmyslové haly, která byla původně postavena v raném věku císaře Františka Josefa. Stěna zaujímá plochu 500 metrů čtverečních. Největší převis je převislý na 10-ti metrech výšky o 9 metrů. Převisy zaujmají 40 procent tréninkových profilů. Pro zájemce je zde připraven i sokolík a štanovací plošina k nácviku jištění a slaňování.

V dětském koutku jsou postaveny lehké boulderingové cesty pro děti. Součástí služeb pro návštěvníky je půjčovna veškerého lezeckého vybavení pro lezení na umělé stěně, miniobchůdek a bar. Lezecké centrum nabízí také speciální programy pro školy, firmy (teambuilding).

Tabulka č. 1 : Wall street tendon

LEZECKÁ STĚNA	Jihlava
Adresa	Havlíčková 5080/16, 58601 Jihlava
Webové stránky	www.lezecke-centrum-jihlava.cz
Telefon	724 524 175, 608 823 181
Charakteristika stěny	
Typ stěny	Velká , 10,5 m
Konstrukce stěny	Dřevěné hranoly
Opláštění stěny	Překližka
Použité chyty	Externí
Provozní informace	
Pro koho je stěna určena	Veřejnost, žáci škol
Provozní doba stěny	Po – Ne : 10:00-22:00
Základní vstupné	Viz tabulka
Umístění stěny	Vnitřní
Instruktoři	Ano
Doplňkové informace	Hygienické zařízení Vybavení k zapůjčení

Obrázek č. 11 – Fotografie stěny Wall street

Zdroj: www.lezecke-centrum-jihlava.cz

Tabulka č. 2 : Cenník Wall street tendon

Vstupné	Pondělí – Pátek od 10 do 15 hod	Pondělí – Pátek od 15 do 22 hod	Sobota, Neděle a svátky od 10 do 22 hod
Dospělí	90 Kč	100 Kč	100 Kč
Studenti	80 Kč	90 Kč	90 Kč
Děti do 15 let	50 Kč	60 Kč	60 Kč
Děti do 6 let	Zdarma	zdarma	zdarma
Rodinné vstupné	200 Kč	200 Kč	200 Kč
Senioři	80 Kč	90 Kč	90 Kč

4.2 Lezecká stěna ZŠ Evžena Rošického Jihlava

Tato lezecká stěna je součástí školní tělocvičny, kterou spravuje škola. Provoz stěny byl obnoven 2. 11. 2012. Je dostupná pro žáky a také pro veřejnost.

Obrázek č. 12: Zdroj www.adrex.cz

Tabulka č. 3 : základní údaje

LEZECKÁ STĚNA	Jihlava
Adresa	E. Rošického 2591, 58601 Jihlava
Webové stránky	www.zsrosi.cz
Telefon	56 732 01 09 p. Z. Tomkovou
Charakteristika stěny	
Typ stěny	Velká
Konstrukce stěny	-
Opláštění stěny	Překližka
Použité chyty	Externí
Pro koho je stěna určena	Veřejnost, žáci škol
Provozní doba stěny	Po - St - Pá : 18:00-21:00
Základní vstupné	70,- Kč
Umístění stěny	Tělocvična
Instruktoři	-
Doplňkové informace	Hygienické zařízení
	Vybavení k zapůjčení – sedák 35,-Kč

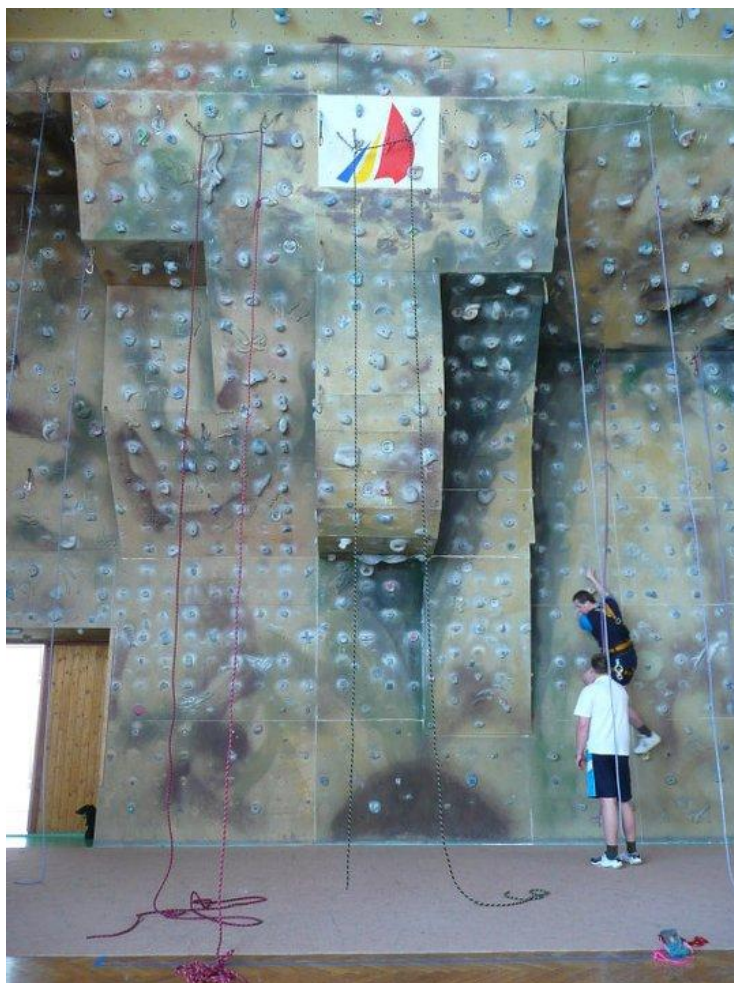
4.3 Lezecká stěna TJ Alpin Třebíč

Stěna je provozována v subjektu Základní školy v ulici Benešově. Provozovatelem ovšem není Základní Škola, nýbrž tělovýchovná jednota Třebíč. Jediná umělá lezecká stěna v Třebíči. Během otevírací doby je vždy přítomen odborný dozor (člen TJ Alpin Třebíč). Na místě je možné si za poplatek půjčit lezeckou výbavu. O Vánocích 2010 byly sundány všechny chyty a vytvořeny úplně nové cesty. V únoru 2011 byly vyměněny všechny jisticí lana.

Tabulka č. 4 : stěna TJ Alpin Třebíč

LEZECKÁ STĚNA	Třebíč
Adresa	ZŠ Benešova 585
Webové stránky	http://www.tjalpin.unas.cz
Telefon	Martin Havlík - 604 804 404 Karel Konečný - 603 259 085
E- mail	mar.havlik@centrum.cz carlos.conecny@tiscali.cz
Charakteristika stěny	
Typ stěny	Velká , výška 7 m
Konstrukce stěny	
Opláštění stěny	Překližka
Použité chyty	Externí
Provozní informace	
Pro koho je stěna určena	Veřejnost
Provozní doba stěny	Po: 17:30 – 20:30 St: 10:00 – 20: 30 Pá: 17:00 – 20:30 So: 14:30 – 19:00
Základní vstupné	do 18 let 40,- Kč od 18 let 50,- Kč permanenty 10 vstupů: do 18 let 250,- Kč od 18 let 330,- Kč
Umístění stěny	Stěna součástí haly
Instruktoři	Ano
Doplňkové informace	Hygienické zařízení
Vybavení k zapůjčení: sedák 30,- Kč,	

Obrázek č. 13 – fotografie stěny Tj Alpin Třebíč

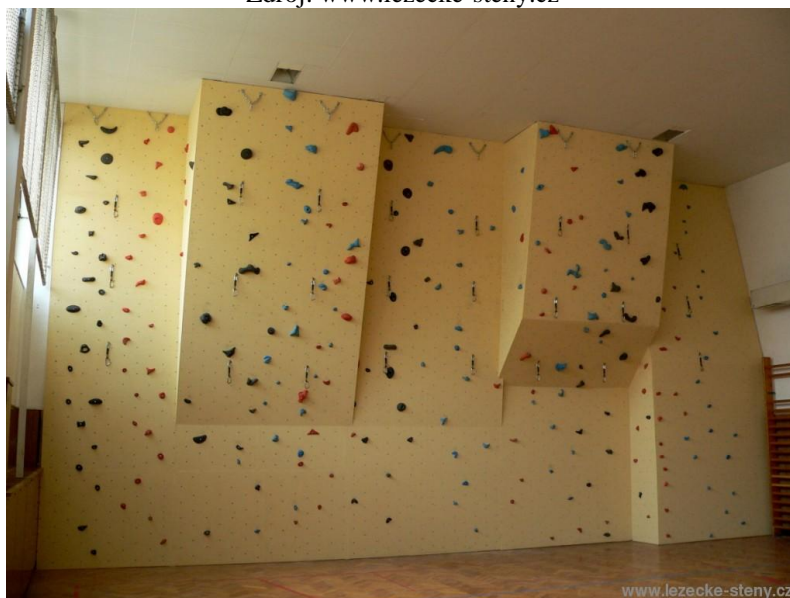

Zdroj: převzato a upraveno z www.off-limits.cz

4.4 Lezecká stěna ZŠ Švermova Žďár nad Sázavou

Lezecká stěna je součástí školní tělocvičny a je spravována školou. Slavnostní otevření proběhlo v září 2008. Plocha využitelná pro lezení je 90m².

Obrázek č. 14: Fotografie stěny
Zdroj: www.lezecke-steny.cz

LEZECKÁ STĚNA		Žďár nad Sázavou
Adresa		591 01 Žďár nad Sázavou 4, Švermova 4
Webové stránky		http://www.4zszdar.cz
Telefon		
	Charakteristika stěny	
Typ stěny		Velká
Konstrukce stěny		Výška 6,5m
Opláštění stěny		-
Použité chyty		Překližka
		Externí
Pro koho je stěna určena		žáci škol
Provozní doba stěny		Dle domluvy s vedením školy
Základní vstupné		Dle domluvy s vedením školy
Umístění stěny		Tělocvična
Instruktoři		-
Doplňkové informace		Hygienické zařízení , šatny
Tabulka č.5		

4.5 Lezecká stěna ZŠ Polička

Polička se nachází na samé hranici Vysočiny a je zde dobré dopravní spojení z Litomyšle, Svitav či Hlinska. Stavba byla provedena v roce 1996 a stěna je ve vlastnictví školy. V březnu 2003 prošla stěna generálkou a dostala nový, přírodní design. Lezci mají k dispozici 550 chytů a stupů na ploše 270 m². Jistící systém funguje pomocí borháků. Stěna nabízí 24 cest včetně různých variant s obtížností od 3 do 8- UIAA a v průběhu roku se mění.

Tabulka č. 6

LEZECKÁ STĚNA	Polička
Adresa	Na lukách 57201 , Polička
Webové stránky	http://climbingwall.sweb.cz/
Telefon	732649364
	Charakteristika stěny
Typ stěny	Velká Výška 8,2 m Šířka 16,8 m
Konstrukce stěny	-
Opláštění stěny	Překližka , 12 mm
Použité chyty	Externí
Pro koho je stěna určena	žáci škol, veřejnost
Provozní doba stěny	Po 16:00 – 20:30 Út 16:00 – 21:30 St 16 – 17/19 – 21:30 Čt 16:00 – 21:30 Pá 16 – 17/19 – 21:30 So 9:00 – 20:30 Ne 9:00 – 18:30
Základní vstupné	30,- Kč
Umístění stěny	Tělocvična
Instruktoři	Ano
Doplňkové informace	Hygienické zařízení , šatny

Obrázek č. 15 Stěna v Poličce

Zdroj : Převezato a upraveno z webu <http://climbingwall.sweb.cz/>

4.6 Lezecká stěna Sportland Litoň

Litoň je malá vesnička 2 km od Moravských Budějovic. Areál Sportland je komplex nabízející celou řadu služeb a aktivit. Ubytování až pro 85 osob je možné v penzionu a ve srubových chatkách. Sportland je ideální pro školní výlety a sportovní organizace. Pravidelně jsou zde pořádány tenisové, fotbalové a volejbalové turnaje. Areál je hojně navštěvován sportovci amatéry, ale i tenisovými školami a sportovními kluby.

Tabulka č. 7

LEZECKÁ STĚNA	Litoň
Adresa	Sportovní areál SPORTLAND Litoň 205
Webové stránky	http://www.sport-land.cz/
Telefon	775 265 273
	Charakteristika stěny
Typ stěny	Velká
Konstrukce stěny	Výška 10 m
Opláštění stěny	-
Použité chyty	Překližka
	Externí

Pro koho je stěna určena	Veřejnost
Provozní doba stěny	Po – Ne 8:00 – 20:00
Základní vstupné	50,- Kč / 2 hodiny
Umístění stěny	Venkovní
Instruktoři	Ano
Doplňkové informace	Hygienické zařízení , šatny
Půjčovné	Sedák 30,- Kč
	Karabina se zámkem 15,- Kč
	Kyblík 15,- Kč
	Magnezium 20,- Kč
	Lano 40,- Kč
Vstup na stěnu včetně kompletního vybavení	150,- Kč/2 hod
Individuální lezení s instruktorem vč. půjčení vybavení pro 2 - 4 osoby	500,- Kč/hod
Na stěně se jistíte vzájemně mezi sebou.	

Obrázek č. 16- Fotografie venkovní stěny v Litohoři

Zdroj: Web Areálu Sportland

4.7 Lanové centrum Pavouk

Lanové centrum je součástí koupaliště Žabák a disponuje dvěma lanovými okruhy. Ideální místo pro trávení letního volného času a nabízí možnosti odpočinku i pohybu. Lezecká stěna je instalovaná na jedné ze stran věže lanového centra (viz obr). Je určena především pro sportovní a rekreační lezení, případně nácvik práce ve výškách. Provoz vyžaduje použití osobních ochranných prostředků a lezeckého materiálu pro jištění lezců. Z hlediska typu jištění je v této části použito vzájemné jištění lezců. Pro opláštění lezecké stěny je použito kompozitových laminátových panelů se strukturou napodobující přírodní skálu.

Tabulka č. 8

LEZECKÁ STĚNA	Humpolec
Adresa	Vilová 1637
Webové stránky	http://zabakhumpolec.webnode.cz
Telefon	724 340 823
E- mail	sport@tshumpolec.cz
	Charakteristika stěny
Typ stěny	Velká Výška 11 m Šířka 2,5 m
Konstrukce stěny	dle EN ČSN 12572-1
Opláštění stěny	Kompozitové laminátové panely
Použité chyty	Externí
Pro koho je stěna určena	Veřejnost
Provozní doba stěny	Leden - březen zavřeno Duben telefonická rezervace Květen - červen Pondělí - pátek 14.00 - 18.00 Sobota - neděle 10.00 - 18.00 Červenec - srpen Denně 10.00 - 18.00 Září Pondělí - pátek telefonická rezervace Sobota - neděle 10.00 - 18.00 Říjen- telefonická rezervace Listopad - březen zavřeno
Základní vstupné	100,- Kč jedna cesta na 30 min

Umístění stěny	Venkovní
Instruktoři	Ano
Doplňkové informace	Hygienické zařízení , šatny
Půjčovné	

Obrázek č. 17 – Lanové centrum pavouk a lezecká stěna

Zdroj: Web <http://zabakhumpolec.webnode.cz>

4.8 Rekreační středisko Březová

Jeden z největších adrenalinových parků v ČR nabízející nepřehledné množství aktivit z různých typů prostředí. V současné době je RS Březová střediskem, které hostí za rok nejvíce škol z celé České republiky. Vděčí za to krásnému prostředí a unikátnímu adrenalinovému parku, který nemá v současné době u nás adekvátní srovnání. Při veškerých aktivitách jsou klienti provázeni odborně vyškolenými instruktory. Lezci si v Březové mnoho vybrat ze dvou stěn.

Tabulka č. 9

LEZECKÁ STĚNA	Rokytnice nad Rokytnou
Adresa	675 25 , Březová

Webové stránky

<http://brezova.istan.cz>

Telefon

568 422 983

777 784 723

E-mail

info@istan.cz

Charakteristika stěny

Typ stěny

Velká 15 m (věž)

Malá 7 m

Konstrukce stěny

-

Opláštění stěny

Laminátové desky (napodobenina pískovce)

Překližka

Použité chyty

Externí

Pro koho je stěna určena

Veřejnost

Provozní doba stěny

Duben- Říjen Po – Ne 8:00 – 20:00

Základní vstupné

Umístění stěny

Venkovní

Instruktoři

Ano

Doplňkové informace

Hygienické zařízení , šatny, stravování,
paintball, zorbing, lanové aktivity

Obrázek č. 18

Obrázek č. 19

4.9 Areál sportu Bystřice nad Pernštejnem

Areál sportu s.r.o. je společnost, která vznikla v roce 2002 za účelem provozování sportovních zařízení Města Bystřice n.P. 100% vlastníkem společnosti je Město Bystřice nad Pernštejnem, které také vlastní všechna sportoviště a společnost Areál sportu s.r.o. je má pouze v nájmu. Od začátku nabízela tato společnost víceúčelovou sportovní halu, venkovní koupaliště a víceúčelové hřiště s písečným vsypem. V roce 2005 přibylo fotbalové hřiště s umělou trávou III. generace v Domaníně a dále v roce 2006 ještě Sporthotel. Celková hodnota spravovaného majetku je cca 140 milionů korun. Dominantou tělocvičny je horolezecká stěna, která patří mezi nejobtížnější v ČR. Projektoval ji Tomáš Pilka a poprvé u nás byla jako povrch stěny použita OSB deska. Její plocha je 298m².

Tabulka č. 10

LEZECKÁ STĚNA	Bystřice nad Pernštejnem
Adresa	Dr. Veselého 754 593 01 Bystřice nad Pernštejnem
Webové stránky	www.areasportu.cz
Telefon	556 551 098 areal.sportu@tiscali.cz
E-mail	
	Charakteristika stěny
Typ stěny	Velká 11m
Konstrukce stěny	-
Opláštění stěny	3 dřevěné struktury 2 pryskyřičné
Použité chyty	Externí, interní – cca 1500 chytů
Pro koho je stěna určena	Veřejnost
Provozní doba stěny	pondělí - pátek 7.00 – 22.00 sobota - neděle 9.00 – 22.00
Základní vstupné	
Umístění stěny	Vnitřní
Instruktoři	Ano
Doplňkové informace	Hygienické zařízení , šatny, stravování, bazén , fotbalové hřiště, squash, bowling, kuželky, billiard, stolní fotbal

Obrázek č 20

Zdroj: www.arealsportu.cz

4.10 TJ Sokol Ledec nad Sázavou

Dne 29. listopadu 2009 byl v sále ledečské sokolovny zahájen provoz umělé lezecké stěny. díky prostorovým možnostem sokolovny, patří mezi nejvyšší v kraji Vysočina i nejbližších okresů sousedních krajů a proto je využívána nejen místními obyvateli, pro které byla především vybudována, ale láká též do Ledce nad Sázavou nové návštěvníky ze širokého okolí. Stěna je 8,5m vysoká se čtyřmi jistícími kruhy a s cca. jedenácti cestami, včetně přepisů, které mají barevností chytů a stupů rozlišenou obtížnost. Součástí stěny jsou i vrata, znemožňující vstup mimo otevírací dobu, která po otevření slouží jako boulderovací stěna 3,7 x 3m, vhodná i pro malé děti.

Tabulka č. 11

	LEZECKÁ STĚNA	Ledeč nad Sázavou
Adresa		Tyršovo nábřeží 433 584 01 Ledec nad Sázavou

Webové stránky	http://stenaledec.mypage.cz
Telefon	603823181
E-mail	vitu.pe@seznam.cz
Charakteristika stěny	
Typ stěny	Velká 8,5 m
Konstrukce stěny	-
Opláštění stěny	3 dřevěné struktury 2 pryskyřičné
Použité chyty	Externí, interní – cca 1500 chytů
Pro koho je stěna určena	Veřejnost
Provozní doba stěny	pondělí 18 - 21 hodin středa: 17 - 20 hodin sobota, neděle: 13-21 hodin
Základní vstupné	40,- Kč Pronájem stěny: 300 Kč/hod Základní kurz lezení: 600 Kč
Umístění stěny	Vnitřní
Instruktoři	Ano
Doplňkové informace	Šatny, hygienická zařízení
Půjčovna	Sedák: 10 Kč Gri gri, kalíšek, osma: 10 Kč Lano: 20 Kč

Obrázek č. 21

Zdroj : www.adrex.cz

4.11 Bouldrovka Velké Meziříčí

Výška stěny je 3 metry, délka je 6 metrů a šířka 4 metry. Stěna zabírá plochu 45 metrů čtverečních. Bouldrovka se skládá ze čtyř hlavních profilů:

- Tříkrát lomený profil se sklonem 45°, stropem a převisem pod úhlem 35°
- 25° stupňový profil
- 20° stupňový profil s přechodem do stropu
- Kolmá stěna, vhodné pro začátečníky

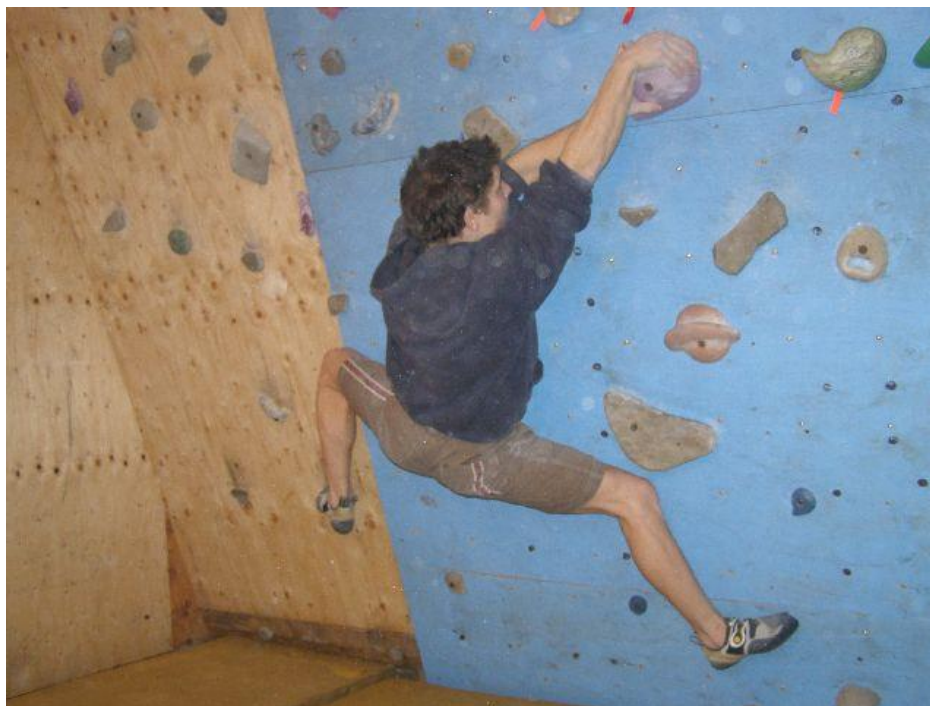
Strop stěny má plochu asi 5 metrů čtverečních. Na stavbu bouldrovky se spotřebovalo 30 trámů a 15 překližkových desek. Aktuální počet chytů je 250.

Tabulka č. 12

LEZECKÁ STĚNA	Velké Meziříčí
Adresa	Třebíčská Velké Meziříčí
Webové stránky	http://stena.unas.cz
Telefon	776 646 502
E-mail	
Charakteristika stěny	
Typ stěny	Boulder
Konstrukce stěny	Dřevěné hranoly
Opláštění stěny	Překližka
Použité chytý	Externí 250 chytů
Pro koho je stěna určena	Veřejnost
Provozní doba stěny	středa, pátek, neděle vždy od 14:00 do 17:00
Základní vstupné	30,- Kč
Umístění stěny	Vnitřní
Instruktoři	Ano
Doplňkové informace	Hygienické zařízení , šatny

Obrázek č. 22

Zdroj: <http://stena.unas.cz>

4.12 Lezecká stěna ZŠ Wolkerova Havlíčkův Brod

Lezeckou stěnu najdete na ZŠ Wolkerova v Havlíčkově Brodě. Boulderovací stěna má rozměry 4 x 7,5m. Tuto stěnu mohou využívat nejen žáci a zaměstnanci ZŠ Wolkerova, ale i žáci ostatních škol, široká veřejnost.

LEZECKÁ STĚNA	Havlíčkův Brod
Adresa	ZŠ Wolkerova 2941 , Havlíčkův Brod
Webové stránky	http://www.zswolkerova.cz
Telefon	607 926 461
E-mail	
	Charakteristika stěny
Typ stěny	Boulder, Velká stěna
Konstrukce stěny	Dřevěné hranoly
Opláštění stěny	Překližky
Použité chyty	Externí

Pro koho je stěna určena	Veřejnost , školy	
Provozní doba stěny	pondělí, středa, pátek (lezení s instruktory)	17 - 21 hodin
Základní vstupné	50,- Kč	
	Pronájem – 350 Kč / hod	
	Permanentka – 450 Kč / 10 vstupů	
Umístění stěny	Vnitřní	
Instruktoři	Ano	
Doplňkové informace	Hygienické zařízení , šatny	
Půjčovna – reverso 10 Kč , lano 25 ,- Kč , sedák – 10 Kč		

Tabulka č. 13

Obrázek č. 23 - boulder

Obrázek č. 24 – velká stěna

Zdroj www.zswolkerova.cz

4.13 Lezecká stěna Adrenalin Joy Tři studně

Nalézá se přímo u hotelu Pegas. Je zakomponován do lesa, a proto nijak nenarušuje charakter areálu. Jedná se o soubor překážek v různé výšce nad zemí s horolezeckou stěnou. Park byl otevřen v září 2006 za účasti předního českého horolezce Radka Jaroše a splňuje nejnovější bezpečnostní požadavky. O Vaši bezpečnost se stará tým certifikovaných instruktorů.

Tabulka č. 14

LEZECKÁ STĚNA	Vlachovice
Adresa	Tři Studně - Vlachovice 592 31 Nové Město na Moravě
Webové stránky	http://www.penzionpegas.cz
Telefon	556 619 213
E-mail	penzionpegas@seznam.cz
Charakteristika stěny	
Typ stěny	Boulder, Velká stěna
Konstrukce stěny	Vysoké kúly
Opláštění stěny	Dřevěné desky
Použité chyty	Externí
Pro koho je stěna určena	Veřejnost , školy
Provozní doba stěny	Dle dohody
Základní vstupné	Dle dohody
Umístění stěny	Venku
Instruktoři	Ano
Doplňkové informace	Hygienické zařízení , šatny
Půjčovna – lezecký materiál	

Obrázek č. 25

Zdroj: <http://www.penzionpegas.cz>

4.14 Sport hotel Hrotovice

Sport hotel poskytuje svým hostům všestranné služby na vysoké úrovni. Pro ubytování slouží elegantně zařízené pokoje s vlastními koupelnami a WC, telefonem, televizí i možností připojit se k internetu.

Nabízené aktivity:

- Bazén
- Krytá tenisová hala
- Squash
- Bowling
- Kulečnick
- Sauna
- Solárium
- Whirpool
- Spining

- Laserová střelnice
- Vodní ráj
- Vyjíždka lodí
- Horolezecká stěna

Obrázek č. 26

Zdroj: web Sporthotelu Hrotovice

Tabulka č. 15

LEZECKÁ STĚNA		Hrotovice
Adresa	Nám. 8. května 219 675 55 Hrotovice	
Webové stránky	http://www.hotel-hrotovice.cz/	
Telefon	568 860 013 -5	
E-mail	hotel@vstav.cz	
Charakteristika stěny		
Typ stěny	Velká stěna , boulder	
Konstrukce stěny	Dřevěné hranoly	
Opláštění stěny	Překližky	
Použité chyty	Externí	
Pro koho je stěna určena	Veřejnost , školy	
Provozní doba stěny	info v recepci - nutno objednat min. 1 den	

Základní vstupné	předem 1-2 osoby	350,- Kč/hod.
	3-5 osob	550,- Kč/hod.
	6-8 osob	750,- Kč/hod.
Umístění stěny	Vnitřní	
Instruktoři	Ano	
Doplňkové informace	Hygienické zařízení , šatny	
Půjčovna – lezecký materiál		

K dispozici umělá horolezecká stěna velikosti 9 x 11,25 m obsahující 7 barevně odlišených lezeckých cest různé náročnosti. Stěna obsahuje 3x dělený převis určený pro zvýšení variability. Jištění lezců je řešeno jako vzájemné. Pro zajištění lezců je stěna osazena certifikovanými jisticími body dle normy EN 12572:1999, určenými pro osobní jištění.

ZÁVĚR

Jako student katedry tělesné výchovy a milovník sportu v jakékoli podobě navštívím každoročně řadu subjektů provozujících sportovní zařízení včetně lezeckých stěn, mezi kterými jsou značné rozdíly a navíc veřejnost o nich není dostatečně informována. Tyto skutečnosti mi nabídly příležitost jak usnadnit zájemců výběr lezecké stěny podle jejich představ.

Má bakalářská práce v teoretické části nabízí veřejnosti na Vysočině základní informace týkající se lezení na umělých stěnách a v praktické celkový seznam provozovatelů stěn se základními údaji. Vznikl tedy přehledný a komplexní informační materiál v podobě katalogu se všemi subjekty provozujícími lezeckou stěnu nebo boulder. Veškeré údaje jsou doplněny o tabulku s kontakty, konstrukčními vlastnostmi stěny a provozními informacemi. Ke každé stěně je přiložen obrázek, který je pro lezce pro výběru velmi důležitý.

Výsledný materiál ve formátu PDF jsem poskytl kraji Vysočina k volnému šíření a následného využití. Práce bude také volně ke stažení na webech věnujících se lezeckým aktivitám.

Doufám, že vzniklý informační materiál bude užitečným a vítaným pomocníkem pro zájemce o tento krásný a specifický sport.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. **VOMÁČKO, L., and S. BOŠTÍKOVÁ.,** *Lezení na umělých stěnách.* Praha: Grada, 2008. ISBN 80-247-0406-4
2. **PÁVKOVÁ, J.,** et al. *Pedagogika volného času.* Praha: Portál, 2008. 224 s. ISBN 978-80-7367-423-6.
3. **PIGRAM, J., and J. M. JENKINS.,** *Outdoor recreation management.* 2nd ed. New York: Routledge, 2006, xii, 426 p. ISBN 978-041-5365-413.
4. **RAJFOVÁ, L.,** *Využití sportovního lezení ve školách.* Brno, 2011. 40 s. Diplomová práce. Masrykova univerzita v Brně.
5. **HENDL, J.,** *Kvalitativní výzkum : základní metody a aplikace.* Vyd. 1. Praha : Portál, 2005. 408 s. ISBN 80-7367-040-2.
6. **PROCHÁZKA, V.,** *Základy horolezectví.* Praha: Olympia, 1975. ISBN 27-038-79.
7. **FOJTÍK, I.,** *Základy rekreologie.* Ostrava: Ostravská univerzita, 2003. 72 s
8. **BALÁŠ, J., L. VOMÁČKO, and B. STREJCOVÁ.,** *Lezeme a šplháme: 68 her a cvičení na stěně a na náradí.* Praha: Grada, 2008. 113 s. ISBN 9788024722726.
9. **WINTER, S.,** *Sportovní lezení.* České Budějovice: KOPP, 2007. ISBN 978-80-7232-294
10. **LONG, S.,** *Průvodce lezením.* Brno: Computer press, 2007. ISBN 978-80-251-2962-3
11. **FRANK, T., and T. KUBLÁK.,** *Horolezecká abeceda.* Vyd. 1. Praha: Epoque, 2007, 663 s. ISBN 978-808-7027-356.
12. **INDROVÁ, J., a kol.,** *Cestovní ruch: (základy).* Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009. ISBN 80-245-1569-5.
13. **ZEDNÍK, A.,** *Přehled a základní charakteristika center provozujících lanové aktivity v Olomouckém kraji.* Ostrava, 2011. 78 s. Bakalářská práce. Ostravská univerzita v Ostravě.
14. **JENKINS, J. M., and J. PIGRAM.,** *Encyclopedia of leisure and outdoor recreation.* 2nd ed. New York: Routledge, 2003, xiii, 595 p. ISBN 04-152-5226-1.
15. **HESKOVÁ, M.,** *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy.* 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011, 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.
16. **NEUMAN. J.,** *Překážkové dráhy, lezecké stěny a výchova prožitkem.* Vyd.1. –Praha: Portál, 1999. 320 s. ISBN 80-7178-292-0
17. **ŠVAŘÍČEK, R., and K. ŠEĐOVÁ.,** *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách.* Vyd. 1. Praha: Portál, 2007, 377 s. ISBN 978-80-7367-313-0.

18. **SYCHRA, O.**, *Umělé horolezecké stěny a možnosti získávání grantů pro jejich výstavbu*. Brno, 2011. 58 s. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně

19. **KŘÍŽEK, Z. and I. CRHA.**, 2003. *Jak psát reklamní text*. 2nd ed. Praha: Grada. ISBN 80-247-0556-7.

SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

1. **CUBEREK, R., and J., CUBERKOVÁ.,** Pohyb je život. Pohyb je život: *Lezení na umělých stěnách* [online]. 2009, 13., č. 46, s. 12 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: www.caspv.cz
2. **EPA.** Meeting Community Needs, *Protecting Human Health and the Environment: Active and Passive Recreational Opportunities at Abandoned Mine Lands* [online]. 2012, December [cit. 2012-12-06]. Dostupné z: <http://www.epa.gov>
3. **OBTULOVÍČ ML., T.,** Horomedicína [online]. c2007 [cit. 2012-02-12]. *Zdravotní aspekty sportovního lezení 3*. Dostupné z WWW: <http://www.horomedicina.cz/pdf/zasl3_lezeni_sport_chs1107.pdf>.
4. www.horoftvs.cz/fyziologicke_zaklady_sportovniho_lezeni.ppt, [online]. [citace z 2012-02-17]
5. *Lešenářské konstrukce* [online]. 1999 [cit. 2012-11-26]. [Lezeckesteny.cz](http://www.lezeckesteny.cz). Dostupné z WWW: <http://www.lezeckesteny.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=274&Itemid=279&lang=cs>.
6. *Montované konstrukce* [online]. 1999 [cit. 2012-11-26]. [Lezeckesteny.cz](http://www.lezeckesteny.cz). Dostupné z WWW: <http://www.lezeckesteny.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=276&Itemid=278&lang=cs>.
7. *Svařované konstrukce* [online]. 1999 [cit. 2012-11-26]. [Lezeckesteny.cz](http://www.lezeckesteny.cz). Dostupné z WWW: <http://www.lezeckesteny.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=277&Itemid=277&lang=cs>.
8. *Seznam.* Kraj Vysočina chce sehnat dotaci na centrum vědy za 600 miliónů [online]. 2012 [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: www.novinky.cz
9. **HOTELY - UBYTOVANI.** Hotely, Penzióny, Ubytování [online]. 2012 [cit. 2012-12-12]. Dostupné z: <http://www.hotel-ubytovani.com/>
10. **THE UNIVERSITY OF TENNESSEE AT CHATTANOOGA.** Campus recreation: 43ft 7in Indoor Rock Climbing Tower & 13 ft Indoor Boulder [online]. 2012 [cit. 2012-12-12]. Dostupné z: <http://www.utc.edu/Administration/CampusRecreation/climbingwall.php>
11. **WALL STREET TENDON.** Lezecké centrum Jihlava [online]. 2012 [cit. 2012-12-12]. Dostupné z: www.lezecke-centrum-jihlava.cz
12. **ADREX.** Zš rosického Jihlava [online]. 2012 [cit. 2012-12-12]. Dostupné z: <http://www.adrex.cz/umele-steny/jihlava.html>

13. *TJ ALPIN TŘEBÍČ*. Zš Benešova [online]. 2012 [cit. 2012-12-12]. Dostupné z:
<http://www.tjalpin.unas.cz/stena/stena.htm>
14. *ZŠ ŠVERMOVA ŽĎÁR NAD SÁZAVOU*. Lezecká stěna [online]. 2012 [cit. 2012-12-12].
Dostupné z: <http://www.4zszdar.cz/>
15. *LEZECKÁ STĚNA POLIČKA*. Climbing [online]. 2012 [cit. 2012-12-17]. Dostupné z:
<http://climbingwall.sweb.cz/>
16. *SPORTLAND*. Lezecká stěna [online]. 2012 [cit. 2012-12-17]. Dostupné z:
<http://www.sport-land.cz/cs/2-lezecka-stena.html>
17. *LANOVÉ CENTRUM PAVOUK*. Lezecká stěna [online]. 2012 [cit. 2012-12-17].
Dostupné z: <http://zabakhumpolec.webnode.cz/lanove-centrum-pavouk/>
18. *STAN*. Lezecká stěna [online]. 2012 [cit. 2012-12-17]. Dostupné z:
<http://brezova.istan.cz/>
19. *AREAL SPORTU*. Lezecká stěna [online]. Bystřice nad Pernštejnem, 2012 [cit. 2012-12-12]. Dostupné z: www.arealsportu.cz
20. *SOKOLOVKA LEDEČ*. Lezecká stěna [online]. Ledec nad Sázavou, 2012 [cit. 2012-12-12]. Dostupné z: <http://stenaledec.mypage.cz/>
21. *BOULDROVKA VE VELKÉM MEZIŘÍČÍ*. Lezecká stěna [online]. 2012 [cit. 2012-12-12]. Dostupné z: <http://stena.unas.cz/>
22. *ZŠ WOLKEROVA*. Lezecká stěna [online]. Havlíčkův Brod, 2012 [cit. 2012-12-17].
Dostupné z: <http://www.zswolkerova.cz/>
23. *PENZION PEGAS*. Lezecká stěna [online]. Vlachovice, 2012 [cit. 2012-12-12]. Dostupné z: www.penzionpegas.cz
24. *SPORT HOTEL*. Horolezecká stěna - Lanové centrum [online]. Hrotovice, 2012 [cit. 2012-12-12]. Dostupné z: www.penzionpegas.cz

SEZNAM OBRÁZKŮ

- Obrázek 1:** Lokalizace vysočiny na mapě ČR
- Obrázek 2:** Vysočina a okresní města
- Obrázek 3:** Dřevěná konstrukce
- Obrázek 4:** Montovaný perforovaný profil
- Obrázek 5:** Svařovaný profil
- Obrázek 6:** Překližka
- Obrázek 7:** Laminátové desky
- Obrázek 8:** Sedací úvazek
- Obrázek 9:** Boulder
- Obrázek 10:** Lokalizace subjektů provozujících lezeckou stěnu
- Obrázek 11:** Wall street tendon Jihlava
- Obrázek 12:** ZŠ Evžena Rošického
- Obrázek 13:** TJ Alpin Třebíč
- Obrázek 14:** ZŠ Švermova Žďár nad Sázavou
- Obrázek 15:** ZŠ Polička
- Obrázek 16:** Sportland Litohoř
- Obrázek 17:** Lanové centrum Pavouk
- Obrázek 18:** RS Březová – velká stěna
- Obrázek 19:** RS Březová – malá stěna
- Obrázek 20:** Areál sportu Bystřice nad Pernštejnem
- Obrázek 21:** Sokol Ledec nad Sázavou
- Obrázek 22:** Bouldrovka Velké Meziříčí
- Obrázek 23:** ZŠ Wolkerova Havlíčkův Brod – boulder
- Obrázek 24:** ZŠ Wolkerova Havlíčkův Brod – velká stěna
- Obrázek 25:** Adrenalin Joy Tři studně – Vlachovice
- Obrázek 26:** Sport hotel Hrotovice

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Wall street tendon Jihlava

Tabulka 2: Wall street tendon Jihlava – cenník

Tabulka 3: ZŠ Evžena Rošického

Tabulka 4: TJ Alpin Třebíč

Tabulka 5: ZŠ Švermova Žďár nad Sázavou

Tabulka 6: ZŠ Polička

Tabulka 7: Sportland Litohoř

Tabulka 8: Lanové centrum Pavouk Humpolec

Tabulka 9: RS Březová

Tabulka 10: Areál sportu Bystřice nad Pernštejnem

Tabulka 11: TJ Sokol Ledec nad Sázavou

Tabulka 12: Bouldrovka Velké Meziříčí

Tabulka 13: ZŠ Wolkerova Havlíčkův Brod

Tabulka 14: Adrenalin Joy Tři studně

Tabulka 15: Sport hotel Hrotovice

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ

Atd. A tak dále

Apod. A podobně

RS Rekreační středisko

LC Lanové centra